Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anuncĭurĭ.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 99. Brașovŭ, Joi, 5 (17) Maiu 1888.

Brașovŭ, 4 Maiu st. v. 1888.

Ministrulŭ ungurescŭ de instrucțiune Trefort a debutatŭ la începutulŭ lunei curente érășĭ cu unŭ discursŭ „sensațională,“ ce l'a ținutŭ ca președinte alŭ academiei unguresci de sciințe.

Ministrulŭ ḑise între altele, că în Ungaria nu domnesce libertate spirituală și că întréga societate e preocupată de convenționalismŭ și de confesionalismŭ.

Unii erau de părere, că afirmarea acésta a d-lui Trefort va fi amarŭ simțită de șoviniștĭ, uitaseră numai, că celŭ care a esprimat'o este chiar capulŭ intelectualŭ alŭ acestorŭ șoviniștĭ.

Décă ministrulŭ ar fi susținutŭ numai purŭ și simplu, că nu esistă libertate spirituală în Ungaria, ar fi spusŭ unŭ mare adevĕrŭ; prin aceea că a adausŭ, că nu este libertate spirituală din causa confesionalității, a doveditŭ că nu'lŭ dóre atâtŭ lipsa de libertate spirituală, câtŭ mai multŭ „pré marea autonomiă“ ce o au încă, după elŭ, confesiunile „separatistice“.

Cu alte cuvinte, d-lŭ Trefort impută confesiunilorŭ că ele împiedecă desvoltarea libertății spirituale. Șoviniștii l'au și înțelesŭ fórte bine și o fóiă din oposițiune „Pesti Naplo,“ susține față cu ministrulŭ, că sistemulŭ domnitorŭ sprijinesce separatismulŭ confesionalŭ, ceea ce indică și deoparte și de alta o mare animositate în contra așeḑămintelorŭ de autonomiă confesională.

Scimŭ că d-lŭ Trefort este dușmanŭ înverșunatŭ alŭ scólelorŭ confesionale, cu tóte că în aceste scóle esistă mai multă libertate spirituală decâtŭ în scólele unguresci susținute de statŭ. Póte că dlŭ Trefort își închipuesce libertatea spirituală așa, ca sĕ fiă toțĭ crescuțĭ în spiritulŭ lui șovinistŭ.

Despre acestŭ spiritŭ șovinistŭ ne înfățișéză „Pesti Naplŏ“ Nr. 129 a. c. o icónă făcêndŭ următórele fórte caracteristice observărĭ:

„Nu esistă la noi o libertate spirituală, ḑice Trefort și fórte multŭ o crede acésta marea Ungariă și întrébă:

Ce libertate spirituală este în ministerŭ? Susŭ slugărnicia, josŭ violență; la Curte supunere, față cu cercurile militare cedare, față cu Austria pactare, dinaintea națiunii tăinuire și o fórte mare lipsă de sinceritate.

Ce libertate spirituală este în parlamentŭ? In locŭ de principii, maioritatea e predominată de oportunismŭ, în locŭ de liberă voință e predominată de disciplină. Nisuințele ordinare și interesele josnice au ucisŭ spiritulŭ multora. Și óre se póte cugeta în politică o libertate spirituală fără principii, care suntŭ legile spirituale ale libertății, orĭ dóră sĕ căutămŭ, depărtândŭ barierile principiilorŭ, în continua pactare acéstă libertate politică spirituală? Unŭ parlamentŭ, unde două din trei părțĭ ale partidei domnitóre au abḑisŭ de trei lucrurĭ: de libera cugetare, de liberulŭ cuvêntŭ și libera votare — este, vrêndŭ nevrêndŭ, unŭ inimicŭ juratŭ alŭ liberului spiritŭ, pentru că asediază templele libertății și face din ele casarme de supunere.

Orĭ dóră sĕ căutămŭ în comitate spiritulŭ libertății? Aicĭ îĭ este tocmai loculŭ potrivitŭ. Aicĭ găsimŭ fișpanĭ îngâmfațĭ, solgăbirĕi arbitrarĭ și domnĭnepoțĭ plinĭ de datorii, nu le trebue spiritŭ ci pâne și influință.

In ministerie, în oficiele statului, nu póte esista unŭ spiritŭ liberŭ, pe acesta nu-lŭ cresce biurocrația. Acolo domnesce paragrafulŭ, ordinațiunea ministerială, avisulŭ superiorŭ, șablonulŭ și rîvna de înaintare. Fără pragmatica serviciului, omulŭ devine în oficiu o mașină și nu póte sĕ fiă liberŭ la nimicŭ, pentru că dela bunulŭ placŭ alŭ superiorului sĕu atêrnă nu numai esistența și viitorulŭ sĕu propriu, ci și alŭ familiei sale. Unde sĕ se refugieze în statulŭ militarŭ liberulŭ spiritŭ? Fie-care este înrolatŭ și capĕtă uniformă, învață eserciţiulŭ și regulamentulŭ de serviciu, se supune orbesce orĭ se pedepsesce. Obligamentulŭ militarŭ generalŭ este sclăvia generală și în tótă Europa militarismulŭ este unŭ barbarismŭ modernŭ.

Décă nicăirĭ în statŭ nu mai este unŭ geniu liberŭ, este elŭ óre în societate? Sciința și arta suntŭ domeniulŭ spiritului.

Sĕ intrămŭ în academiă. Suntemŭ încungiurațĭ de învĕțațĭ, carĭ se 'nchină Curții și guvernului. Ei ne 'ntrébă în prima liniă nu de mesura facultăților ŭ și a sciinței nóstre și de meritulŭ lucrărilorŭ nóstre, ci de părerile nóstre politice și teologice. O moderațiune și o temperatură solidă și piósă se cere dela spiritulŭ academicŭ, care merge pe josŭ la Buda și nu sbóră către norĭ. Aparținênd numai la partida guvernului din dietă poțĭ ajunge la gradulŭ de profesorŭ de universitate. Spiritulŭ de cărțĭ didactice la profesorĭ și spiritulŭ de esamenulŭ riguroșŭ la școlarĭ este maximulŭ la care s'a putută avênta libertatea învĕțămêntului.

La arte se 'ngrijescŭ intendanțĭ de libertatea spirituală, pentru ca sĕ fiă admisă în teatrele naționale și în artele plastice.

Binefacerea publică i se încrede crucei roșii semioficióse; reuniunile de cultură nu se potŭ întruni liberŭ, pentru ca sĕ rĕmână sub tutoratulŭ guvernului, fiecare reuniune, fiecare societate, fiecare societate pe acții primesce ca comisarŭ guvernialŭ o asemenea fidelă notabilitate a partidei guvernului și din când în când o capacitate în calitate de președinte sĕu directorŭ. Este acésta libertate spirituală?

Trefort învinuesce confesiunile, că le lipsesce libertatea spirituală. Dér când au fostŭ preoții aderențĭ ai acestei libertățĭ? Și libertatea religionară nu este decâtŭ libertatea dogmelorŭ, ér cu spiritulŭ filosoficŭ dogmele greu se unescŭ. Noi întórcemŭ afirmarea: nu confesionalismulŭ este causa lipsei de libertate spirituală, ci lipsa de libertate este causa confesionalității. Din sistemulŭ domnitorŭ a încolțitŭ și confesionalismulŭ precum și isolarea reciprocă a partidelorŭ religionare creștine, care înainte cu douĕ ḑecĭ de anĭ se părea că este unŭ punctŭ peste care s'a trecutŭ.

Cea mai mare libertate domnesce încă în pressă*) dér cui îi folosesce? Ea predică urechilorŭ surde, cuvêntulŭ ei rĕsună în pustiă.

*) Dér numai pentru pressa maghiară!— Red.

Ceea ce înțelege Trefort sub libertate spirituală: de o parte îndreptățirea de a 'țĭ esprima pe față despre orĭce obiectŭ părerea individuală sĕu mai bine ḑisŭ adevĕrulŭ, fără a trebui sĕ te temĭ de o procedură disciplinară sĕu de censură orĭ de anatemă; de altă parte facultatea de a asculta și a lua în considerare cu sânge rece unŭ astfel de adevĕrŭ fără a te revolta; o asemenea libertate nu esistă la noi.

In adevĕrŭ ea nu esistă. Nicĭ nu póte esista, pentru că'i lipsesce atmosfera.“

Dicemŭ și noi: în adevĕrŭ, nu esistă libertate spirituală în Transilvania și Ungaria, și nu va fi până când nu se vorŭ bucura tóte popórele de adevĕrată libertate politică și națională, din care isvorĕșce libertatea spirituală.

Armata englesă.

In ședința camerei lorḑilorŭ din Londra, ducele de Cambridge respinge imputarea ce i-se face, că ar fi autorulŭ unui articulŭ nefavorabilŭ apărutŭ în „Daily Telegraph“ despre starea armatei și flotei englese, și declară că nu aprobă nicĭ vorbele, că ar esista unŭ periculŭ iminentŭ.

Ministru-președinte Salisbury își esprimă marea sa mulțămire pentru declarațiunea ducelui și protestéză contra părerei, că guvernulŭ, deórece nu vorbesce despre aceste cestiunĭ, nu le dă nicĭ atențiune. In privința stării armatei și a flotei e necesarŭ sĕ fiă guvernulŭ cu cea mai mare reservă. Nu putemŭ, ḑice elŭ, sĕ descoperimŭ lumii tăria orĭ slăbiciunea nóstră și mĕsurile de precauțiune ce le luămŭ, obiectele grijei nóstre. Neacțiunea în situațiunea actuală a lumii ar fi lucru seriosŭ și periculosŭ. In anulŭ 1884 efectivulŭ presentŭ alŭ armatei era 182,000 ómenĭ, aḑĭ e 212,000 ómenĭ. Cheltuelile pentru flotă au fost $4^1/_2$ milióne în 1884, ér în anulŭ acesta suntŭ $6^1/_2$ milióne fonțĭ sterlingĭ. In fine Salisbury protestéză în contra obicĭnuinței oficerilorŭ superiorĭ, anume a lui Wolseley, a adresa atacurĭ contra guvernului în acele locurĭ, unde nu li se póte rĕspunde.

In urma acestei apostrofărĭ a ministrului-președinte englesŭ, generalulŭ Wolseley, precum ni s'a telegrafatŭ ierĭ, șĭ-ar fi datŭ demisiunea din postulŭ de generalŭ adjutantŭ în armată.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Sinodulŭ s'a deschisŭ Duminecă cu formalitățile îndatinate. Escel. Sa Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ* a ținutŭ cu acésta ocasiune următórea cuvêntare de deschidere:

Preastimațilorŭ Domnĭ deputațĭ! Iubițilorŭ Frațĭ! Iubițilorŭ Fii sufletescĭ!

In momentulŭ acesta sĕrbătorescŭ, când ne aflămŭ adunațĭ în sinodulŭ ordinarŭ alŭ archidiecesei nóstre, primițĭ înainte de tóte salutările mele cordiale care ca representanțilorŭ clerului și poporului archidiecesanŭ vi le adresezŭ prin cuvintele significative. Bine ațĭ venitŭ!

Cu ḑiua de aḑĭ facem începutŭ unui periodŭ nou sinodalŭ, care este alŭ șéptelea dela regularea vieții nóstre bisericescĭ pe basele din stat. org., și décă — precum se cade — ne vom face sémă cu resultatele generale de până acum ale periódelorŭ decurse, va trebui sĕ constatămŭ: că scopulŭ procsimŭ, care l'au avutŭ în vedere urḑitorii statutului nostru organicŭ, ca adecă prin sinodalitate sĕ se potențeze și țină neadormită în clerŭ și poporŭ interesarea pentru o activitate continuă și întinsă pe terenulŭ bisericescŭ, — este în mare parte ajunsŭ; este ajunsŭ celŭ puținŭ într'atâta, încâtŭ astăḑĭ nu credŭ sĕ avemŭ în sînulŭ bisericei, și specialŭ în sînulŭ archidiecesei nóstre omŭ de óre-care valóre, care sĕ nu țină multŭ la aceea, că are încurgere, are chiar votŭ decisivŭ mediatŭ sĕu imediatŭ în tóte afacerile administrative ale bisericei.

Durere înse, că sinodalitatea nóstră de până acum în generalŭ încă n'a produsŭ resultate faptice de o mai mare însemnătate, care sĕ pótă sta în proporțiune dréptă cu sacrificiile de lucru și de banĭ, ce ni le costă ea, și care servindŭ spre întărirea bisericei, spre consolidarea instituțiunilorŭ ei salutare, spre propagarea luminei și a moralului creștinesc sĕ ne facă totŭ mai multŭ apropiațĭ cătră perfecțiunea, la care avemŭ sĕ nisuimŭ după învĕțăturile fundatorului sântei nóstre bisericĭ.

Dér și mai mare durere, că resultatele, la care ar trebui sĕ nisuimŭ cu puterĭ unite, le vedemŭ zădărnicindu-se de multe orĭ prin o desvoltare greșită a sinodalității nóstre, dér și mai multŭ prin unele rele din viéța nóstră socială, a cărora sĕmênță aruncată de mânĭ dușmănóse în țĕrîna destinată activității mele, a prinsŭ rădăcinĭ încă în anii primĭ ai venirei mele aicea, și în decursulŭ timpului, nutrite totŭ de asemenea mânĭ, s'au lățitŭ totŭ mai tare, încâtŭ astăḑĭ ele mergŭ oblu spre totala resturnare a ordinei legale și canonice în biserică.

Vorbindŭ mai clarŭ, trebue sĕ vĭ-o spunŭ domnilorŭ și frațilorŭ, că astăḑĭ esistă în sînulŭ bisericii nóstre o sémă de ómenĭ, unii chiarŭ în funcțiunĭ superióre bisericescĭ, carĭ, condușĭ de interese personale, de dorulŭ economiei cu care au fostŭ obicĭnuițĭ, și de o ură nestêmpĕrată cătră totŭ ce stă ca pedecă în calea scopurilorŭ lorŭ, suntŭ aliațĭ cu diferite elemente și pușĭ în lucrare nu numai pentru a-mĭ zădărnici orĭ-ce intențiune bună în sfera chemării mele, ci și pentru a mĕ calumnia cu graiu viu și prin ḑiarele lorŭ, de sigurŭ pentru scopulŭ de a strica autoritatea posițiunei mele și a provoca o rĕsturnătură, ce ar conveni intereselorŭ lorŭ.

Timpŭ de 13 anĭ și mai bine m'am luptatŭ, Domnilorŭ și Frațilorŭ, cu rĕulŭ acesta, începĕndŭ de când elŭ încă nu era estinsŭ afară de gremiulŭ consistoriului archidiecesanŭ; m'am adoperatŭ cu multă răbdare și chiar cu multă abnegațiune a vindeca rĕulŭ imediatŭ, așa ḑicêndŭ în familiă, și am făcutŭ tóte încercările de îndreptare, tóte în acea speranță, că'mĭ va succede a'i capacita pentru adevĕrŭ și a-i îndrepta pe cei rătăcițĭ. Acésta înse durere! nu mĭ-a succesŭ și rĕulŭ a devenitŭ în timpulŭ din urmă acutŭ în așa mĕsură, încâtŭ — cu sfială trebue sĕ o mărturisescŭ, — astăḑĭ biserica nóstră cu instituțiunile ei liberale a devenitŭ obiectŭ de compătimire, décă nu de rîsŭ și batjocură înaintea altorŭ bisericĭ și popóre.

Apelezŭ din acestŭ locŭ, și chiarŭ în acestŭ momentŭ solenmŭ, la Domniile Vóstre, ca la representanții clerului și

ai poporului archidiecesanŭ, ca sĕ judecaţĭ încă de acum pe când vi se va da prin unŭ actŭ specialŭ ocasiunea de a vĕ pronunţa: décă acéstă stare a lucrurilorŭ, carea mai multŭ séu mai puţinŭ Vĕ este cunoscută şi D-Vóstre, se póte suferi şi mai departe fără o evidentă disoluţiune şi fără ruinarea instituţiunilorŭ nóstre bisericescĭ?

In speranţa bună, că D-Vóstre, iubiţĭ fraţĭ şi fii sufletescĭ, veţĭ afla modulŭ eficace pentru sanarea rĕului indicatŭ, şi prin delăturarea aceluia veţĭ căuta, sĕ se delăture totodată şi pedecile din calea progresului ce-lŭ dorimŭ toţĭ, — Vĕ îmbrăţişezŭ cu sinceră iubire archieréscă, şi premiţêndŭ acestea, declarŭ sesiunea ordinară a sinodului nostru archidiecesanŭ pentru anulŭ 1888 de deschisă.

SCIRILE ḌILEI.

„Liberté Roumaine“ e informată, că *Prinţulŭ de corónă austriacŭ* va visita pentru câteva ḍile împreună cu soţia sa *părechia regală română la Sinaia*.

***

Cu data de 1 Aprilie c. *Consistoriulŭ gr. or. românŭ din Caransebeşŭ* a aprobatŭ statutele pentru *înfiinţarea unui fondŭ protopresbiteralŭ* pentru protopresbiteratulŭ gr. or. românŭ alŭ *Panciovei*. Fondulŭ acesta se formézā; a) din prisosirile bugetelorŭ anilorŭ trecuţĭ ale acestui tractŭ; aceste prisosirĭ astăḍĭ dau suma de 844 fl. 51 cr. b) din prisosirile şi cruţările bugetarĭ anualĭ; c). din taxele judecătorescĭ ale proceselorŭ divorţialĭ, avêndŭ a se plăti pe séma fondului câte 5 fl. pentru fiă-care casŭ divorţialŭ; d) din pedepsele de banĭ destinate spre scopulŭ acesta din partea scaunului protopresbiteralŭ, ca forŭ de prima instanţă. e) din orĭ ce darurĭ benevole. Capitalulŭ fondului formatŭ astfeliu este declaratŭ ca neatacabilŭ: procentele se capitaliséză continuu, până când sinodulŭ protopresbiteralŭ va afla, că fondulŭ este destulŭ de sporitŭ, şi va lua tot-odată dispoșiţiunile necesare pentru întrebuinţarea venitelorŭ acestui fondŭ.

***

Adunarea generală a fondului preoţescŭ aradanŭ s'a ţinutŭ Sâmbătă, 12 Maiu nou, în *Aradŭ*, sub presidenţa P. S. S. părintelui episcopŭ Ioanŭ Maţianu. Din interesantulŭ discursŭ de deschidere rostitŭ de P. S. S. aflămŭ, că fondulŭ acesta cu finea anului 1887 şi-a încheiatŭ bilanţulŭ sĕu cu unŭ activŭ de peste 120,000 fl. Ce privesce cestiunea îmbunĕtăţirei dotaţiunei preoţilorŭ din diecesă, aduse pe tapetŭ în urma unei petiţiunĭ a preoţilorŭ din tractulŭ Aradului, adunarea hotărî a se stărui, ca Consistoriulŭ sĕ recomande preoţimei şi organelorŭ din parochii, ca în totŭ loculŭ sĕ se înfiinţeze fondurĭ cu menirea de a ajutora dotaţiunea preoţilorŭ. Aceste fondurĭ vorŭ sta sub îngrijirea organelorŭ administrative din parochiă şi a protopopului tractualŭ, ér la înfiinţarea lorŭ va contribui şi fondulŭ preoţescŭ centralŭ cu împrumuturĭ şi anticipare de banĭ, mai cu sémă când pe séma fondurilorŭ din parochii se vorŭ puté cumpăra în condiţiunĭ bune realităţĭ. După acésta P. S. Sa părintele episcopŭ Meţianu accentuă meritele venerabilului preotŭ din Butenĭ, Michaiu Suciu, care a servitŭ bisericei cu credinţă peste 50 de anĭ ca preotŭ şi care şi-a testatŭ întréga sa avere pentru scopurĭ bisericescĭ, ér în specialŭ 100 fl. pentru fondulŭ preoţescŭ; dreptŭ rĕsplată P. S. Sa îi dă vrednicului preotŭ dreptulŭ şi binecuvêntarea de a purta brêu roşu. Mulţămindu-i-se în fine P. S. Sale pentru corecta conducere a adunărei, pentru înfiinţarea şi administrarea fondului şi altele, adunarea s'a disolvatŭ.

***

Precum se comunică, pentru *Codlea s'a cerutŭ comassarea*, ér în ḍilele acestea se va da o petiţiune d'a se esecuta comassarea şi pentru *Braşovŭ*.

Românii sĕ fiă numai cu băgare de sémă şi sĕ'şĭ deschidă ochii 'n patru când li se vorŭ comassa pămênturile.

***

Deputatulŭ dietalŭ ungurŭ Paul Hojtsy se află de presentŭ în Turda, însoţitŭ de unŭ Englezŭ, care vré *sĕ cerceteze* prin spălătorii până în susŭ la Câmpenĭ *cantitatea de aurŭ ce conţine rîulŭ Arieşŭ*.

***

Direcţiunea căilorŭ ferate unguresci ale statului a interḍisŭ strictŭ funcţionarilorŭ sĕi d'a se face membri ai reuniunei conductorilorŭ căilorŭ ferate austro-ungare, cu sediulŭ în Viena, sub cuvêntŭ că interesele lorŭ arŭ fi puţinŭ apĕrate acolo.

„Bune“ relaţiunĭ între Budapesta şi Viena!

***

In *Sângerulŭ de Câmpiă*, comit. Turda-Arieşŭ, e de ocupatŭ, cu contractŭ şi cauţiune de 100 fl. în banĭ gata, postulŭ de magistru postalŭ. Léfa e 150 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă şi unŭ pauşalŭ de espedare ce se va hotărî ulteriorŭ. Petiţiunile se adreséză la direcţiunea postală şi telegrafică din Sibiiu.

***

In carierele de marmoră din *Borcutŭ* şi *Preluca*, comit. *Solnocŭ-Dobéca*, se află o *marmoră albă*, care se póte folosi în modŭ escelentŭ pentru lucrărĭ de construcţiunĭ şi de artă. Acéstă marmoră, care a începutŭ a se esploata, după părerea institutului geologicŭ din Viena se apropiă de renumita marmoră de Carrara.

***

In *Cluşiu* s'a constituitŭ unŭ comitetŭ festivŭ pentru serbarea jubileului de 50 de anĭ alŭ vestitului Ţiganŭ violonistŭ primŭ Janos Salamon.

***

Pentru acoperirea cheltuelilorŭ făcute cu construirea noului *podŭ de ferŭ* peste Someşŭ la *Cluşiu*, în sumă de 50,000 fl., e vorba sĕ se ia *vamă* pentru care, şi anume 2 cr. de unŭ carŭ cu unŭ calŭ, 3 cr. de unŭ carŭ cu doi cai. In modulŭ acesta se crede, că venitulŭ pe unŭ anŭ va fi de 10,000 fl. Representanţa oraşului va avé sĕ desbată acéstă propunere.

***

„Roumänischer Lloyd“ din Bucurescĭ comunică următórele: „Pentru *convertirea Jidovilorŭ la creştinismŭ* propagă în Galaţĭ, cum anunţă fóia de acolo „Frăţia“, unŭ órecare David Baron. Acestŭ individŭ, care a emigratŭ acolo de curênd, se dă acolo de misionarŭ şi împarte gratuitŭ între poporaţiunea israelită cărţĭ religióse creştine. Ar fi de recomandatŭ ca fiecare sĕ fiă cu precauţiune faţă cu acestŭ d-nŭ misionarŭ“.

Pe când „Roumänischer Lloyd“ face acestŭ avertismentŭ din punctŭ de vedere jidovescŭ, noi atragemŭ atenţiunea Românilorŭ, sĕ se ferésca de acei lupĭ în pele de óiă.

***

Excursiune la Sinaia. La 22 Maiu a. c. la 6 óre 20 minute diminéţa, va pleca din Braşovŭ la Sinaia şi retour unŭ *trenŭ separatŭ* cu următórele preţurĭ: *Clasa I. fl.* [illegible] *cl. II. fl. 2·70. cl. III. fl. 2·10*. Inscrierĭ la acéstă excursiune se facŭ numai până Sâmbătă 19 Maiu a. c. ora 12 în biroulŭ orăşenescŭ de călĕtorii, Strada Vămei Nr. 10. Pentru alte desluşirĭ relative la acéstă excursiune a se adresa la numitulŭ birou.

3 (15) Maiu.

Aséră, 3/15 Maiu, unŭ numĕrŭ imposantŭ de Românĭ braşovenĭ s'au întrunitŭ spontaneu în sala dela casa de tragere la semnŭ de sub Têmpa, şi au serbatŭ împreună amintirea memorabilei *ḍile de 3/15 Maiu 1848*. manifestândŭ cu acéstă ocasiune unŭ spiritŭ de adevĕrată frăţietate.

Viena, 3 (16) Maiu. (telegr. part. a „Gazetei“) Intrunitĭ la ḍiua de 3 (15) Maiu, vĕ salutămŭ cu alecţiune românéscă. In lupta pentru dreptate ce o urmaţĭ fiţĭ încredinţaţĭ de neclintita nóstră încredere

Tinerimea română din Viena.

Ni se trimitŭ spre publicare următórele:

D-lŭ *N. F. Negruţiu* spune în *dechiaraţiunea* publicată în numĕrulŭ 96 alŭ „Gazetei“, că dreptulŭ de reproducţiă pentru romanulŭ *Judeţulŭ* l'a câştigatŭ dela d-lŭ Autorŭ, că nu a fostŭ o seducţiă. Punemŭ dér întrebarea: de ce i-a schimbatŭ titlulŭ d-lŭ Alexi? Nu ca sĕ apară că á scris un nou romanŭ? Şi de ce nu l'a *reprodusŭ* numai, de ce l'a mai *prelucratŭ* atuncĭ, décă numai de *reproducere* e vorba? Şi astfelŭ fiindŭ, d-lŭ Alexi nu găsia că este cu cale sĕ şi *spună*, că îşĭ reproduce romanulŭ?

D-lŭ *Alexi* începe de altfelŭ a ne da dreptate. In numĕrulŭ penultimŭ alŭ fóiei sale escrie unŭ concursŭ pentru postulŭ de directorŭ alŭ părţii literare a ḍiarului sĕu, dorindŭ unŭ omŭ, care *„se simte capabilŭ şi totŭ odată are zelulŭ necesarŭ pentru acéstă funcţiune.“*

Nu-i acésta o mărturisire, că dênsulŭ nu are calităţile, ce le cere dela alţii?

G. B. Dulcă.

Industria de casă.

II. Partea economică.

(Urmare.)

Cade în competinţa Organelorŭ supreme şcolare chemarea de a completa instrucţiunea şcólei poporale în acestŭ înţelesŭ, precum se practiséză deja de multŭ într'alte state civilisate, în carĭ lucrulŭ de mână este obiectŭ de învĕţămêntŭ nu numai în şcólele poporale, dér chiar şi în gimnasii, în şcólele reale şi civile.

Va urma acésta şi trebue sĕ urmeze neamânatŭ şi la noi, căcĭ natura lucrului o pretinde imperiosŭ.

Cu unŭ décă mai curênd e necesitate a se face acésta cu deosebire la poporulŭ nostru din Şcheiu cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ spre acestŭ scopŭ celŭ puţinŭ deocamdată nu se recere capitalŭ de întreprindere decâtŭ, o bună conducere din partea bărbaţilorŭ noştri de carte şi órecare neînsemnată jertfă materială.

Când Sprenghiulŭ, bălţile din nemijlocita nóstră apropiere, ofere în mare abundanţă şi fără nicĭ o greutate papura şi pipirigulŭ, care până acum au fostŭ considerate ca producte netrebnice, rĕmânêndŭ nefolosite şi carĭ suntŭ unele dintre cele mai accesibile materialurĭ de împletitŭ, când câmpulŭ şi cealaltă împrejurime oferŭ de asemenea paiă, nuiele şi alte soiurĭ de materialŭ, de preţŭ pentru industria poporală, — când puterĭ didactice accesibile pentru instruire, avemŭ în mai mare numĕrŭ decâtŭ orĭ unde în alte comune românescĭ, — în fine când poporulŭ nu dispune de isvóre de câştigŭ în mĕsură corĕspunḍĕtóre cu trebuinţele sale, ba nicĭ nu e dedatŭ la o muncă mai întinsă, — atuncĭ mai putés'ar admite óre amânarea îndeplinirei unei lacune atâtŭ de simţite în şcóla poporală? Mai puté-s'ar óre ignora o necesitate, dela care atârnă subsistenţa şi îndreptarea moravurilorŭ poporului?

Lucrulŭ în scóla poporală nu îngreuiază învĕţămêntulŭ teoreticŭ, ci-lŭ sprijinesce şi-lŭ uşuréză. E cunoscutŭ, că schimbarea alternativă a lucrărilorŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

11

Din vieţa şi scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

VII.

Dispoşiţia lui tristă ţinŭ până la finea an. 1843. Ca elŭ însuşĭ sĕ'şĭ cetéscă poesiile sale abia cu multă greutate puté fi aplicatŭ, dér şi acésta o făcea numai la serate literare, orĭ la alte convenirĭ mai marĭ. Elŭ le cetea atuncĭ c'unŭ tonŭ adêncŭ, slabŭ, fórte puţinŭ artisticŭ, esprimândŭ fiecare silabă curatŭ mai multŭ monotonŭ. negândindu-se de locŭ la impresiunea ce va produce asupra auḍitorului. După atarĭ serate decomunŭ devenia fórte melancolicŭ, ca şi cum după óre-care încordare de puterĭ ar fi rĕmasŭ cu totulŭ slăbitŭ. In astfelŭ de dispoşiţiă spirituală scrise înainte de Crăciunulŭ anului 1843 o epistolă cătră Emilia Reinbeck, în care ḍice: „Starea mea sufletéscă cu multŭ este mai sdruncinată decâtŭ sĕnătatea şi mĭ-se pare că simţulŭ bucuriei ca orĭ şi ce începe a murĭ în mine.“ Anulŭ nou încă nu'i aduse nicĭ o ameliorare ci dincontră misantropia lui crescea totŭ mai tare şi câte-odată mergea aşa departe, încâtŭ pentru esemplu, când societatea „Concordia“ puse la cale o festivitate în onórea lui Grillparzer şi Lenau fŭ chematŭ espresŭ la sĕrbătórea acésta, abia lăsă pe învitatorĭ sĕ între în odaia lui; elŭ chiar cânta pe vióră şi abia după o lungă pausă deschise uşa celorŭ veniţĭ, se scusă prin câteva cuvinte, şi trimiţêndŭ lui Grillparzer felicitările sale, rĕmase acasă, deşi Grillparzer în sentimentele lui de iubire ilŭ numia pe Lenau: Dante alŭ Germanilorŭ.

Lenau rĕmase în Viena până la finea lui Martie, ocupându-se cu studiulŭ şi cu scrierea de poesii mai scurte, înainte de Aprilie merse în Stuttgart pentru a întra în tractărĭ cu Cotta pentru o nouă ediţiă a lucrărilorŭ sale.

Aicĭ făcŭ cunoscinţă cu Auerbach, renumitulŭ romancierŭ germanŭ. Auerbach descrie în modulŭ următorŭ acéstă întâlnire: „In mijloculŭ lunei Aprile 1844 am făcutŭ cunoscinţă cu Lenau în Stuttgart. După cele dintâiu cuvinte de bineventare elŭ mĕ rugă sĕ mergemŭ la preumblare; îmĭ aducŭ bine aminte cum în mijloculŭ căldurei celei marĭ purta pe braţulŭ sĕu unŭ pardesiu de colóre închisă, în mână ţinea unŭ bastonŭ de trestiă de Spania, cu pălăria trasă tare pe ochĭ abia puté privi împrejurŭ, umbla cu mine ascultândŭ singurŭ vorbele mele Vorbiamŭ despre Spinozza. I-am amintitŭ, că marele filosofŭ, deşi simţia în sine încă de timpuriu germinile morţii, totuşĭ elŭ nu se lăsa învinsŭ de înclinărĭ subiective, ci trăia pururea cu aceste cuvinte de resignaţiune: *„Homo liber de nulla re minus cogitat, quam de morte, nam scientia est scientia vitae non mortis.“* La acésta Lenau uimindu-se îmĭ rĕspunse: „Intr'adevĕrŭ Spinozza le ḍice acestea?......“ Lenau era tăcutŭ şi naturalŭ, dér totuşĭ elŭ nu se ţiné de aceia, carĭ tacŭ numai pentru ca alţii sĕ vorbéscă cu atâtŭ mai multe ceea ce ei de altcum n'arŭ spune [unŭ felŭ de ispititorĭ tăcuţĭ], Chiar şi în decursulŭ vorbirei sĕ puté observa la elŭ natura sa monotonă şi închisă.“

Elŭ numia aerulŭ din Stuttgart: putóre diavoléscă şi se plângea că nervii lui se irită în continuu. Pe timpulŭ acesta s'a întêmplatŭ şi ultima lui întâlnire cu contele Ales. de Würtemberga. Acesta ce-i dreptŭ zăcea bolnavŭ la moşia sa din Serach, unde cele 5 surorĭ ale lui ilŭ feriau cu cele mai marĭ îngrijirĭ de pericolŭ. Chiar îşĭ esprima dorinţa de-a vedé pe Lenau, când étă înaintea porţii lui se opri o caretă ce ducea pe doritulŭ poetŭ. Contele câtŭ ce-lŭ vĕḍŭ sări din aşternutulŭ sĕu chiar în spatele lui Lenau strigândŭ puternicŭ: „Nicolae! iubitulŭ meu Nicolae!“ şi dup'aceea îşĭ aninară capetele unulŭ de grumazulŭ celuilaltŭ. Acésta fŭ cea din urmă întâlnire a lorŭ, căcĭ Lenau peste unŭ pătrarŭ de anŭ — nebuni.

Bolnăvindu-se Emilia Reinbeck, i-se nimici planulŭ conceputŭ de-a face o călĕtoriă peste véră dimpreună cu familia acésta şi decĭ fŭ silitŭ ca sĕ însoţéscă pe bolnava sa amică la băile din Baden-Baden. In Septemvre se hotărî a merge în Ischl, ér de acolo în Viena. Dér precum este sciutŭ lucrulŭ altfelŭ sta scrisŭ în cartea vieţii lui. In Baden-Baden sosi la 27 Iuliu. La începutŭ frumósa regiune făcŭ impresiune plăcută asupra lui. Pe timpulŭ petrecerei lui aicĭ cade şi ca a mai însemnată mişcare din vieţa lui. Intr'unŭ momentŭ i-se părŭ că sórtea lui se întórce spre bine, ca şi

teoretice cu cele practice, a lucrărilorŭ spiritualĭ cu cele corporalĭ sporesce înaintarea cu tótă siguranța. Omulŭ, obositŭ de lucrărĭ încordătóre, spirituale, se recreéză pe deplinŭ printr'o ocupațiune corporală, și viceversa: școlarulŭ în modulŭ acesta, prin trecerea dela ocupațiunĭ spirituale la cele corporale și dela acestea la acelea, va fi totdéuna cu puterĭ înoite: scolarulŭ lucrândŭ unŭ obiectŭ cu mânile sale proprii, se deprinde a-lŭ observa mai bine și mai acuratŭ, prin acésta i-se desvoltă vederea, atențiunea și interesulŭ cu atâtŭ mai multŭ nu numai pentru lucrurile ce-lŭ înconjóră, ci și pentru lucrările și ocupațiunile teoretice sciințifice din scólă; scolarului i-se desvóltă plăcerea de a lucra, de a produce și de-a folosi fiăcare momentŭ liberŭ pentru lucrărĭ folositóre; în modulŭ acesta 'i va lipsi timpulŭ de a se mai gândi și apuca de lucrurĭ netrebnice, căcĭ sciutŭ este, că neocupațiunea și disgustulŭ de lucru suntŭ isvórele tuturorŭ faptelorŭ imorale; scolarul își deprinde mânile pentru de a le puté folosi în viéță la multe alte lucrărĭ trebuincióse, pentru carĭ între alte condițiunĭ ar trebui să plătéscă la specialiștĭ să le facă, — ba de multe orĭ, chiar fiindŭ necesitațĭ a lăsa câte unŭ lucru ca să-lŭ facă alțiĭ, suntemŭ întârdiațĭ, impedecațĭ, păgubițĭ și nemulțumițĭ cu esecutarea lui, pe când décă scóla ne-a oferitŭ ocasiunea de a ne deprinde mânile și a ne cultiva vederea, orĭ ce lucru trebuinciosŭ îlŭ esecutămŭ la timpŭ, după trebuință, după placŭ și în fine fără plată; scolarulŭ prin lucru va fi totdéună veselŭ și plinŭ de vitalitate. Abstragêndŭ însă dela tóte acestea, numai însuflețirea cea învăpăiată și ferberea ardĕtóre, ce domnesce acum printre tinerele odrasle ale némului nostru pentru îmbrățișarea activității pe terenulŭ industriei de casă, — este unŭ motivŭ atâtŭ de puternicŭ, încâtŭ singurŭ de sine reclamă imperiosŭ introducerea.

(Va urma.)

Intêmplărĭ diferite.

Sinucisă. Invĕțătórea comunală din Marcoșŭ, în Săcuime, Ana Györgybiro, s'a otrăvitŭ la 8 Maiu n. cu acidŭ fenicŭ. Causa se dice că e dragoste fără norocŭ.

Focŭ. La 1 Maiu n. a arsŭ în Cașolțŭ șura și grajdulŭ unui locuitorŭ de acolo. Paguba se socotesce la 150 fl., pe când obiectele erau asigurate pentru suma de 200 fl. Suntŭ indicii că foculŭ ar fi fostŭ pusŭ anume. — In Săcădate a arsŭ șura vĕduvei Susana Ionŭ Călinŭ. Paguba e de 200 fl.

Furtŭ. Lui Michailŭ Zikeli din Ungra i-s'au furatŭ doi porcĭ în prețŭ de 30 fl.

Academia Română.

Insciințare.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anulŭ 1888, concursurile propuse de Academie suntŭ cele următóre:

I. *Marele premiu Năsturelŭ-Herescu* din seria B, în lei 12,000, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 [până la 31 Decemvre 1888.

II. *Premiulŭ Statului Eliade Rădulescu*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărțĭ scrise în limba română, cu conținutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decemvre 1888.

NB. Concurenții la aceste premii vorŭ binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române, în Bucurescĭ, operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decemvre 1888.

III. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B, de 4000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1890, unei cărțĭ scrise în limba romana cu conținutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1889.

NB. In privința [premiilorŭ *„Năsturelŭ-Herescu"* se punŭ în cunoscința publicului următórele disposițiunĭ din codicilulŭ reposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

In totŭ anulŭ Societatea Academică Română va avé a premia, din veniturile fondului *Năsturelŭ*, o carte tipărită, originală, în limba română, care se va socoti de cătră Societate [illegible] bună publicațiune apărută [illegible] cursulŭ anului.

Insĕ aceste premii vorŭ fi de două specii:

1. In trei anĭ consecutivĭ, d'a rêndulŭ, se va decerne câte unŭ premiu de patru mii lei, Nr. 4000 L. n. *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursulŭ anului espiratŭ;

3. Iară în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ premiu fix de lei 12,000 carele se va numi *„Marele premiu Năsturelŭ,"* operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenia ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ precedențĭ. Acestŭ premiu nu se va puté decerne unei lucrărĭ, care va fi obținutŭ deja unulŭ dintre premiele anuale, de câtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ valórea premiului precedentŭ.

Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua serie de premie vorŭ tracta cu preferință despre materiile următóre:

a] Scrierĭ seriόse de istoriă și sciințele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria țĕrilorŭ române.

b] Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofiă.

c] Scrierĭ de sciințe politice și de economia socială.

d] Tractate originale despre sciințele esacte.

e] Scrierĭ enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie, în carĭ să între și istoria și geografia României, dicționare generale séu parțiale de sciințe esacte, de artĭ și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenĭ lucrărĭ utile și bine întocmite.

f] Cărțĭ didactice de o valóre însemnată ca metodŭ și ca cuprinsŭ.

g] Dicționare limbistice în limba românéscă, mai alesŭ pentru limbile antice și orientale adecă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche, și altele.

h] Publicațiunĭ și lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adică relative la artele plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale seriόse, pe care aceste tóte Societatea Academică Română le va puté aprețiа atuncĭ când își va întinde activitatea ei și asupra tuturorŭ materiilorŭ de bele-artĭ.

i] Scrierĭ de pură literatură română, în prosă și în versurĭ, precum poeme, drame și comedii seriόse, — mai alesŭ subiecte naționale, — și orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acéstora mai cu sémă așŭ dori să se acorde *Marele Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astŭ-felŭ o încurajare mai puternică desvoltării literaturei naționale.

La acestea se mai adaugŭ următórele disposițiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presenta și opurĭ preînoite în nouă edițiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în viéță.

2. După cuprinderea chiar a testamentuluĭ, traducțiunile din limbĭ străine sunt escluse dela concursŭ; se va face însă escepțiune pentru acele traducțiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

a] séu prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbei române;

b] séu prin anexarea de elucidărĭ și de note sciințifice, cu totulŭ proprie traducĕtorului, își vorŭ fi însușitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale, séu cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei, nu potŭ intra la concursŭ pentru premiele Năsturelŭ din Seria B.

4. Premiile Năsturelŭ din seria B, se potŭ acorda nu numai unorŭ opurĭ complete, ci și părțiĭ unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condițiune însă, ca acéstă parte să fiă de valórea și de întinderea unui volumŭ și nu de ale unei simple fasciόre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8°. garmondŭ.)

5. Premiarea unei părțĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedecă premiarea unei alte părțĭ a aceluiașŭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime și pseudonime vorŭ puté fi admise la concursulŭ cărțilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate, vorŭ trebui să justifice proprietatea lorŭ.

(Vu urma.)

Mulțămită publică

Comitetulŭ parochialŭ alŭ bisericei SS. Archangelĭ din Satulungŭ aduce prin acésta mulțămită generoșilorŭ donatorĭ, carĭ înțelegêndŭ despre starea critică, în care se află șcóla nóstră, s'au grăbitŭ a ne veni în ajutorŭ prin contribuirĭ benevole.

D-lŭ Iosifŭ P o p e s c u, inginerŭ, nĭ-a trimisŭ suma de 43 lei și 60 banĭ, colectată dela următorii domnĭ: Gr. I. Cereșanu 6 lei, Iónŭ Nițulescu 5 lei, Iosifŭ Popescu 20 lei, Nicolae Judescu 2 lei, C. I. Ionescu 2 lei, Alecse D. 1 leu, Paraschivŭ V. 50 banĭ, Alecsandru S. Deganŭ 2 lei, Andreiu Gornoviceanu 50 b., Iónŭ Coșereanu 50 b., C. Manciulescu 50 b., Constantinŭ Gheorghiu 20 banĭ, Constantinŭ Bengea 20 b., Ioniță Grecu 20 b., Grigore Lazarŭ 1 leu, S. Popescu 50 banĭ, I. Nadeu 50 banĭ, Carolŭ Bergherŭ 1 leu. Suma 43 lei 60 banĭ.

NECROLOGŬ.

Franz Maager, administratorŭ alŭ oficiului de amanetare (muntelui de pietate) în pensiune, membru alŭ consistorului bisericei ev. din Ardélŭ, presbiterŭ și curatorŭ alŭ comunității, membru alŭ representanței comitatense și orășenescĭ în Brașovŭ, a încetatŭ din viéță la 13 Maiu n. în vêrstă de 72 anĭ. Imormêntarea s'a făcutŭ în 15 Maiu n. în cimiterulŭ ev. c. a.

Fie'i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.—	„	104.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.70
Renta de hârtia 5%	85.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.06
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.75
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	279.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	278.60
Renta de hârtiă austriacă	78.45
Renta de argintŭ austriacŭ	80.30
Renta de aurŭ austriacă	109.70
Losurĭ din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	873.—
Mărcĭ 100 împ. germane	62.19
Londra 10 Livres sterlinge	126.95
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

cum amorulŭ doritŭ de odinióră, foculŭ tinereței și viitorulŭ seninŭ zîmbeau înaintea lui.

Mai târdiu merse cu familia Reinbeck în Lichtenthal. Lenau începŭ a încărunțĭ și deveni așa de irităciosŭ, încâtŭ, trebui să se ducă din Lichtenthal unde i-se urî grozavŭ. Pe când lumea cealaltă își petrecea prin parcurile cele frumóse, Lenau umbla după nou cartierŭ. Firea lui era astfelŭ, că nu se impresiona de nimicŭ esternŭ. Totŭ ce'lŭ preocupa era lumea lui internă cu ideile și cugetele lui profunde; era gânditorŭ și distrasŭ pururea, fără casă dea s'o înțelégă acésta și alții. Lenau nevoind să rĕmână în Lichtenthal peste nópte se retrase în strada anglicană din Baden-Baden.

Cu ocasiunea unei preumblărĭ povesti unui prietenŭ alŭ sĕu, că numai de aceea s'a retrasŭ în Baden, pentru-ca aicĭ să finéscă opera „Don Juan". Totŭ acestŭ prietenŭ ne spune mai departe: „Nu mĭ-aducŭ bine aminte de tóte cuvintele lui, dér atâta sciu, că opera acésta astfelŭ o caracteriséză ca și cum ar fi conglomerarea tuturorŭ, și celorŭ din urmă puterĭ spiritualĭ ale lui. Lenau își închiriă o odaiă în perter în fața curții olandeze. Când i-am spusŭ că odaia acésta nu e chiar acomodată pentru lucrarea lui, la care se recere mai multă liniște, îmĭ rĕspunse că nicĭ nu crede ca aicĭ s'o ducă departe cu lucrulŭ. In timpŭ indiferentŭ ne petreceamŭ laolaltă ședêndŭ dimpreună cu elŭ și cu alții în giurulŭ unei mese dela cafenéua A. Lewald, fumândŭ și povestindŭ până-ce vesela musică și întunecimea dulce, care se scobora deasupra munțilorŭ vĕrsa peste sînulŭ nostru o liniște și rĕcorélă dulce. Lenau privea bucurosŭ la cei ce jucau *domino*, dér nu'mĭ aducŭ aminte ca și elŭ să fi jucatŭ vre-odată. Când audia că musica cântă vreo bucată de-a lui Lenau orĭ Srtauss, striga „Prietine, fii atentŭ"; își mișca [mânile și picióréle, dicea în tacturĭ de câte $^1/_3$ „Halt's enk z'sam", ceea ce însemnéză: „Țineți la olaltă". De multe-orĭ mergeam în odaia lui și eram fórte vioiu, ér Lenau luându'șĭ vióra cânta minunatŭ umblândŭ încóci și încolo prin odaiă. Fiindŭ-că cântecile acestea erau pline de bucuriă și vioșiă, nu i-am datŭ pace până când nu'mĭ scrise câteva din ele, și până când nu'mĭ promise că le va întitula „Halt's enk z'sam". Adeseorĭ, ba putemŭ dice, în timpulŭ acesta era pururea veselŭ, glumețŭ și ridĕtorŭ; afară de aceea susceptibilŭ din cele afară, cum era, adeseorĭ impresionatŭ câtŭ de puținŭ, vĕrsa lacrĕmĭ. Elŭ pricepea și gândurile cele mai ascunse ale străinului. Gânditorŭ din fire, elŭ totdéuna când i-se spunea ceva clătina din capŭ. Intr'o diminéță Lenau veni la mine cu totulŭ reîntineritŭ, plinŭ de voiă și c'o față veselă și trebui să mergŭ cu elŭ în parculŭ orașului, unde lângă unŭ teiu îmĭ povesti că în séra trecută a cinatŭ la curtea engleză, unde erau încă trei dame; îmĭ spuse că elŭ fără voiă începŭ cu cea mai tênĕră o conversațiă din cele mai animate, în care i-se topi totŭ sufletulŭ. Ea vorbia c'o frică tremurătóre, dup'acea fiăcare cuvêntŭ îlŭ esprima cu atâta claritate, încâtŭ putea vedé că cuvintele ei suntŭ nunții cei mai marĭ ai bucuriei, că lui îi spunea o șoptă dulce și tainică, că tênĕra damă nu i se contrariază.... Imĭ spuse că lui îi plăcea de tênĕra damă, dér era de credința, că pentru elŭ și ea este perdută. Nu potŭ descrie câtŭ de multŭ s'a schimbatŭ sufletulŭ poetului. El scia, că damele după prândŭ aveau să călĕtorescă și decĭ voi să'i dea celei care-i plăcea unŭ souvenir. 'I aduse unŭ esemplarŭ din poesiile sale dela librăriă și Lenau scrise pe pagina ultimă nescrisă o poesiă de recomandare. Improvisândŭ poesia o trimise dimpreună cu o chartă de visită tinerei dame la curtea englesă. Ințelese însĕ dela ea, că vorŭ rĕmâné încă în Baden și odată îi mulțămi pentru presentulŭ făcutŭ. Cine era acum așa de fericitŭ ca Lenau.... In fine sosi și séra despărțirii, o séră frumósă de véră. Ne preumblamŭ pe dinaintea spitalului pre când musica cânta fórte frumosŭ. Mătușa tinerelorŭ dame voi să mérgă acasă, când musica începŭ o bucată neplăcută. Lenau o rugă s'asculte aceste note bizare și astfelŭ mai rĕmaserămŭ unŭ timpŭ óre-care până când în fine totuși a trebuitŭ să ne despărțimŭ... Pe vremea acésta în Lenau înflorea o nouă primăvéră a vieții. Eu l'am sfătuitŭ să mérgă la Rippolds, unde va puté câștiga dela rudeniile ei pe tênĕra femeiă. Elŭ și călĕtori și preste câteva dile se reîntórse plinŭ de bucuriă, fiindŭ încredințatŭ despre amorulŭ tinerei femei". (Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

PUBLICAȚIUNE.

Dumineca în 8 (20) Maiu 1888 la 10 óre înainte de amiadĭ se va ținea, în Casa de adunare a Bisericei Sf. Nicolae în Scheiiu licitațiune pentru închirierea dela Sf. Mihaiu 1888 încolo a Caselorŭ următóre:

Casa Nr. 1388 în Prundŭ, Scheiiu.
Casa Nr. 1391 în Strada Mare, Scheiiu.
Casa Nr. 1541 în Gróverĭ, Scheiiu.

Până la diua de licitațiune dă informațiunĭ Epitropulŭ susnumitei bisericĭ, d-lŭ *Sterie Stinghe*, Prundŭ, Scheiiu.

FILIALA BRAȘOVŬ

a

Institutului de creditŭ și de economii „ALBINA“

4

primesce depunerĭ spre fructificare **cu 5% fără de a face vre-o subtragere pentru dare,** décă depunerea a statŭ **celŭ puținŭ 3 lunĭ** la institutŭ.

Replătirile până la suma de 500 fl. se facŭ fără anunciu: la depunerĭ mai marĭ însĕ — când starea cassei n'ar permite replătirea lorŭ imediată — sĕ cere o abdicere conformŭ înțelegerei.

Depunerĭ carĭ n'au zăcutŭ la institutŭ celŭ puținŭ 3 lunĭ, orĭ pentru carĭ s'au condiționatŭ termine de abdicere scurte, sĕ fructifică cu $4\frac{1}{2}$ %.

Depunerĭ în orĭ și ce sumă, replătibile **a vista,** fără abdicere se fructifică cu $3\frac{1}{2}$ % interese.

Depunerea cea mai mică ce se póte face este de 50 cr.

La 1 Ianuarie și 1 Iulie se adaugŭ interesele semestrului trecutŭ la capitalŭ și se fructifică și ele.

Darea de venitŭ pentru tóte depunerile o solvesce institutulŭ.

Interesele se computŭ începêndŭ cu diua care urmézá dilei de depunere și până la diua precedentă ridicărei, însĕ cu acea restringere, că peste totŭ numai după astfelŭ de depunerĭ se dau interese, carĭ au zăcutŭ celŭ puținŭ 15 dile la institutŭ.

Prin învoială reciprocă potŭ fi staverite pentru depunerĭ și alte condițiunĭ.

Depunerile se potŭ face și prin poșta reg. ung. la care casŭ ele se resolvŭ cu întórcerea poștei. Totŭ pe calea acésta potŭ urma și abdicerĭ și replătirĭ de depunerĭ.

Depunerile se potŭ face pe unŭ nume séu numire, séu cu restricțiunĭ ca sĕ se pótă ridica numai de o anumită persónă orĭ la unŭ anumitŭ timpŭ séu evenimentŭ (d. e. căsătoria, ajungerea de maiorenitate etc.)

59—

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii eĭ de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.